

สรุปลงสาระสำคัญจากงาน

ประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
“Moving towards the next normal” วันอังคารที่ 16 พฤศจิกายน 2564

สรุปภาพรวมของงาน

สสว. ได้จัดประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษา ณ โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนตัล และออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งสิ้น 309 ราย 115 หน่วยงาน และมีกิจกรรมสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. “ทิศทางการส่งเสริม SME ในหมวดหมู่ที่ 7 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13” โดย นายสุรียนต์ ธัญกิจจานุกิจ (ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) ได้กล่าวถึงประเด็นและเป้าหมายการพัฒนา SME ของหมวดหมู่ที่ 7 และประเด็นท้าทายในการขับเคลื่อนแผนและแนวทางปฏิรูประบบการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพตามความต้องการของ SME ทุกกลุ่ม

2. “แนวทางการเตรียมความพร้อมการเสนอขอจัดสรรงบประมาณประจำปี 2566” โดย นายกรณินทร์ กาญจน์นัย (รองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ) ได้อธิบายถึงกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปฏิทินงบประมาณ พ.ศ. 2566 และแนวทางการจัดทำงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ SME ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในปี 2566
3. “สถานการณ์ SME และการบูรณาการการขับเคลื่อนมาตรการที่ส่งผลกระทบสูง” โดย ดร.วิมลกานต์ โกสุมาศ (รองผู้อำนวยการ สสว.) แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของ SME ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจประเทศ ทั้งในแง่การสร้าง GDP ของประเทศ การสนับสนุนการจ้างงาน การสร้างมูลค่าการส่งออก รวมถึงการกำหนดมาตรการที่ส่งผลกระทบสูง High Impact Program ซึ่งจะตอบโจทย์ความต้องการของ SME อย่างทั่วถึงและครอบคลุม
4. “แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2566” โดย น.ส. ลลนา เกกิงรัมย์ (ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME) ได้นำเสนอทิศทางการส่งเสริม SME ในปี 2566 ที่มุ่งเน้นประกอบด้วย 3 แนวทางหลัก การสร้างการเติบโตที่ครอบคลุม การสร้างการเติบโตแบบมุ่งเป้า และการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ
5. “การจัดทำข้อเสนอโครงการส่งเสริม SME ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566” โดย นายวันฉัตรวัฒน์ โอภาสวัฒนา (รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME) ได้บรรยายหลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการ ขั้นตอน และระยะเวลาในการส่งข้อเสนอโครงการ
6. การเสวนาเพื่อรับฟังความเห็นภาคเอกชน เพื่อให้หน่วยงานส่งเสริม SME ที่เกี่ยวข้องให้จัดทำโครงการได้สอดคล้องกับความต้องการของ SME ดำเนินรายการโดย รศ.ดร.วีระพงศ์ มาลัย ผู้อำนวยการ สสว. และ ดร.อภิรดี ชาวเชียร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สสว. จากผู้แทนภาคเอกชน ได้แก่ ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาเกษตรกรแห่งชาติ และสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย โดยสรุปความต้องการช่วยเหลือและพัฒนา SME ที่สำคัญ ได้ดังนี้
 - การเงินและการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
 - เร่งดำเนินมาตรการพักชำระหนี้และปรับโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของ SME แต่ละราย
 - สนับสนุนให้มีแหล่งเงินทุนให้ SME ที่หลากหลายและเหมาะสมกับธุรกิจ เช่น ตามศักยภาพ ขนาด ประเภทธุรกิจ
 - บุคลากร แรงงาน ให้จัดตั้งธนาคารแรงงานภาคท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นหน่วยรวบรวมข้อมูลแรงงาน สำหรับให้ภาครัฐมีข้อมูลที่เพียงพอสามารถออกมาตรการช่วยเหลือได้ตรงประเด็นมากขึ้น

- เทคโนโลยีและนวัตกรรม สร้างกลไกให้สามารถเข้าถึงงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ง่ายในราคาที่เหมาะสม หรือสร้างปัจจัยเอื้อให้ SME สามารถพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง
- องค์ความรู้และโอกาสทางการตลาด เพิ่มโอกาสด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ทั้งรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ครอบคลุมทั้ง B2B B2C รวมไปถึง E-Commerce และสนับสนุนเครือข่ายทางการค้าในประเทศคู่ค้าที่สำคัญ
- กฎหมาย กฎระเบียบ เร่งผลักดันให้ธุรกิจสามารถจดทะเบียนนิติบุคคลคนเดียว
- สาขาธุรกิจที่ควรเร่งพัฒนา ได้แก่ BCG อิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล โลจิสติกส์ ท่องเที่ยว อาหารและอาหารแปรรูป เกษตรและเกษตรแปรรูป ธุรกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ธุรกิจการค้าออนไลน์

“ทิศทางการส่งเสริม SME ในหมวดหมู่ที่ 7
ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13”

นายสุริยนต์ ธีญกิจจานุกิจ

ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สสว. | ประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี พ.ศ. 2566

“ทิศทางการส่งเสริม SME ในหมวดหมู่ที่ 7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13”

สุริยนต์ ธีญกิจจานุกิจ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. (ร่าง) แผนพัฒนาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมู่ที่ 7” ไทยมี SME ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้”

แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ จะมีความพิเศษ คือ ไม่ใช้การควบคุมทั้งหมด แต่จะมีจุดโฟกัสที่ชัดเจนในการพัฒนาในแต่ละเรื่อง เพื่อหวังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายหลักสำคัญ 3 เรื่อง ดังนี้

- 1) การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME ประกอบด้วย 3 เรื่องที่สำคัญ คือ พัฒนาระบบนิเวศให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจและการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SME พัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงฐานข้อมูล SME และส่งเสริมให้ SME เข้าสู่ระบบ รวมถึงการจัดให้มีกลไกทางการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของ SME เพื่อให้ SME ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างทั่วถึง
- 2) SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจสามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ โดยมุ่งเน้นความรู้และทักษะด้านดิจิทัล การให้สิทธิประโยชน์จูงใจแก่ SME ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนา National trading platform ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง SME ด้วยกันภายในสาขาอุตสาหกรรมและความร่วมมือกับรายใหญ่ภายในห่วงโซ่อุปทาน
- 3) SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ ประกอบด้วย เรื่องสำคัญ 3 เรื่อง ได้แก่ การยกระดับประสิทธิภาพกระบวนการส่งเสริม SME ของภาครัฐ การพัฒนาระบบ

นิเวศให้เอื้อต่อการสร้างธุรกิจ Startup และ Innovation Driven Entrepreneur รวมทั้งสนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมและเชื่อมโยงเข้าสู่เครือข่ายระดับโลกจนสามารถ Scale up สู่มหาตลาดต่างประเทศ

2. ตัวอย่างความสำเร็จและโอกาสสำหรับการดำเนินงานส่งเสริม SME ช่วงต่อไป

- กำหนดมาตรฐานระยะเวลาการให้สินเชื่อการค้า (Credit Term) ไม่เกิน 30-45 วันกรณี SME เป็นผู้ขายสินค้าหรือบริการ ซึ่ง ครม. เมื่อวันที่ 22 ก.ย. 63 มีมติรับทราบมติ ศบค. เมื่อวันที่ 16 ก.ย. 64 ที่ได้เห็นชอบการกำหนดเกณฑ์ Credit Term ตามที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ ธปท. เสนอ โดยจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 16 ธ.ค. 64
- การให้แต้มต่อและกำหนดให้หน่วยราชการจัดซื้อจัดจ้างจาก SME ซึ่งการดำเนินงานใน 1 ปีที่ผ่านมา SME เข้าสู่ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐกว่า 100,000 ราย สามารถสร้างมูลค่ากว่า 500 ล้านบาท
- การเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริม SME ด้วยการจัดทำงบประมาณ/แผนบูรณาการ โดยการจัดทำงบประมาณบูรณาการในเรื่องการส่งเสริม SME สามารถสร้างผลการดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การใช้งบประมาณมีคุณค่าเพิ่มขึ้นประมาณ 6 เท่า ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการขับเคลื่อนโดยใช้งบประมาณบูรณาการและการแก้ปัญหาพร้อมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานไปพร้อมกัน

3. ประเด็นท้าทายในการขับเคลื่อนแผน

ในการขับเคลื่อนการส่งเสริม SME ของภาครัฐที่ผ่านยังขาดการเชื่อมโยงที่ครบถ้วนตลอดวงจรนโยบาย ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางปฏิรูประบบการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของ SME ทุกกลุ่ม ดังต่อไปนี้

Pain Point ที่สำคัญ	แนวทางปฏิรูประบบการส่งเสริม SME
<p>การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดและแผนงาน/โครงการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ KPIs เน้นเชิงปริมาณ ไม่สะท้อนการพัฒนาเชิงคุณภาพ ▪ แผนงาน/โครงการมีลักษณะต่างคนต่างทำตามภารกิจ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ กำหนดความรับผิดชอบและ Joint KPIs KPIs ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ▪ ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนโครงการที่มีผลกระทบสูง (High Impact Program) และมาตรการ/โครงการแบบมุ่งเป้าที่ตอบโจทย์ความต้องการของ SME กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง
<p>ขาดการจัดเก็บข้อมูลรายผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ส่งเสริม SME เข้าสู่ระบบ (Formalization) ▪ เร่งจัดทำ Single ID และพัฒนาแพลตฟอร์มกลางเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยใช้นิยาม SME ที่เป็นมาตรฐานเดียว เพื่อสนับสนุนการออกแบบนโยบายและมาตรการส่งเสริมที่มีประสิทธิผลของภาครัฐ

Pain Point ที่สำคัญ	แนวทางปฏิรูประบบการส่งเสริม SME
<p>การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ขาดจุดเน้นในการส่งเสริมพัฒนาและส่งต่อความช่วยเหลือระหว่างหน่วยงาน ▪ ไม่สามารถวัดความคุ้มค่า/ผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาและยกระดับธุรกิจได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ผลักดันให้มีการจัดทำงบประมาณเชิงบูรณาการและจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนา SME อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ▪ เพิ่มประสิทธิภาพกลไกการส่งเสริม โดยมี สสว. เป็น System Integrator ทำหน้าที่ประสานและบูรณาการความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงาน ในการถ่ายทอดแนวทาง/เป้าหมายตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ/แผนแต่ละระดับลงสู่การปฏิบัติ ผ่านการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ▪ ดำเนินการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการส่งเสริมและพัฒนา SME อย่างครบวงจรตามหลักการ PDCA

“ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างความสำเร็จ” หน่วยงานต่าง ๆ ต้องนำแผนงานมาพิจารณาร่วมกันว่า หน่วยงานใดทำตรงไหนไปแล้ว จะได้ไม่ต้องทำซ้ำกัน ทำเสริมกัน และรับช่วงต่อการพัฒนาท้ายที่สุดการพัฒนา SME ก็เลยยกระดับ Transform SME ให้ดำเนินงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบและทั่วถึง จะช่วยให้เกิดความสามารถในการแข่งขันในโลกยุคดิจิทัลต่อไป

“แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566”

นายกรณินทร์ กาญจน์มัย รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

สสว. >>>

ประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม ประจำปี พ.ศ. 2566

กรณินทร์ กาญจน์มัย
รองผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ

“แนวทางการเตรียมความพร้อมการเสนอขอจัดสรร
งบประมาณประจำปี 2566”

1. แนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2566 คณะรัฐมนตรี (ครม.) ได้เห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณและปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2564) ซึ่งจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แผนปฏิบัติราชการของกระทรวง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน นโยบายสำคัญของรัฐบาล สำหรับปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 มีลำดับเวลาที่สำคัญ เช่น

- วันที่ 19 ตุลาคม 2564 ครม. ให้ความเห็นชอบแนวทางการจัดทำงบประมาณ 2566
- วันที่ 7 ธันวาคม 2564 นำเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาเห็นชอบเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปี 2566
- วันที่ 22-24 ธันวาคม 2564 กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(สศช.) และธนาคารแห่งประเทศไทย(ธปท.) ร่วมกันพิจารณาประมาณการรายได้ กำหนดนโยบาย วงเงินงบประมาณรายจ่าย และโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 และนำเสนอ ครม.
- วันที่ 14 ธันวาคม 2564 นำเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาเห็นชอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ และมอบหมายผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการปี 2566
- วันที่ 4 มกราคม 2565 ครม. พิจารณาให้ความเห็นชอบนโยบาย วงเงินงบประมาณรายจ่ายและโครงสร้าง งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566

- วันที่ 14 มกราคม 2565 ส่วนราชการส่งรายละเอียดคำของบประมาณปี 2566 ให้สำนักงานงบประมาณ
- วันที่ 1-2 มิถุนายน 2565 สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2566 วาระที่ 1
- วันที่ 6 กันยายน 2565 นำร่าง พ.ร.บ. งบประมาณฯ ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อประกาศใช้

2. **เหตุผลที่ไม่สามารถมีแผนบูรณาการ SME ได้** ในอดีตที่ผ่านตั้งแต่ปี 2559-2564 สสว. เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการจัดทำแผนบูรณาการด้านการส่งเสริม SME มาโดยตลอด และสำหรับปีงบประมาณ 2565 สสว. ไม่สามารถเป็นหน่วยงานเจ้าภาพแผนงานบูรณาการฯ ได้เนื่องจาก

- พรบ.ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ.2543 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 34 (4) กำหนดให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของ สสว. มาจากกองทุน
- พรบ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 มาตรา 14 (5) จำแนกรายจ่ายสำหรับงบประมาณสำหรับทุนหมุนเวียน แยกออกจากการงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณและงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ รวมทั้ง มาตรา 31 เพื่อประโยชน์ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการให้มีการจัดทำแผนงานบูรณาการซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายร่วมกัน วัตถุประสงค์ งบประมาณรายจ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการ ระยะเวลาการดำเนินการที่ชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งภารกิจของหน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลักและหน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ประหยัด และลดความซ้ำซ้อน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ผอ. สำนักงบประมาณ กำหนด โดยความเห็นชอบของ ครม.

3. **งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ SME ในปีที่ผ่านมา** ในปีงบประมาณ 2565 ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกว่า 20 หน่วยงาน นอกจากนั้นยังมีมาตรการทางการเงิน/สินเชื่อ/ค้ำประกัน ที่อยู่ในแผนงานบูรณาการอื่นๆ เช่น บูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว บูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เป็นต้น

4. **แนวทางที่จัดทำงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ SME ในปี 2566**

ตามที่ ครม. มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 และให้นำร่างแผนฯ มาใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณประจำปี 2566 และสำหรับเรื่องของ SME อยู่ในหมวดหมู่ที่ 7 SME ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ ประกอบด้วย 3 เป้าหมาย ได้แก่ 1) SME มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโต 2) SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากรัฐ และ 3) SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่

แนวทางที่จะดำเนินการเรื่องนี้ต่อไป คือการจัดทำเป็น “บูรณาการมุ่งเป้า” ซึ่งจะมีความครอบคลุมมากกว่า โดยเสนอให้ใช้ “แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้” ที่สอดคล้องกับหมวดหมู่ที่ 7 ปรับชื่อให้สอดคล้องกันเพื่อตอบโจทย์ โดย

กำหนดให้มีเป้าหมาย คือ SME มีบทบาททางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งมากขึ้นในทุกระดับ สามารถสร้าง การเติบโตทางเศรษฐกิจและมีส่วนช่วยลดความเหลื่อมล้ำได้ สำหรับตัวชี้วัด คือ สัดส่วนผลิตภัณฑ์ มวลรวมของ SME ต่อ GDP เป็นร้อยละ 40 ในปี 2570 ซึ่งอาจจะต้องมีการกำหนดให้ชัดเจนว่า ในปี 2566 จะมีเป้าหมายสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อ GDP เป็นจำนวนเท่าใด เนื่องจากเป็น การจัดทำงบประมาณรายปี

ข้อดีของ บูรณาการมุ่งเป้า โดยมี ”แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้” เป็นตัวขับเคลื่อน คือ งบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ SME ที่กระจายอยู่ ตามแผนงานต่าง ๆ สามารถมารวมอยู่แผนงานยุทธศาสตร์ฯ เช่น งบประมาณหน่วยงาน (Function) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ SME งบประมาณของแผนงานบูรณาการอื่น ๆ (บูรณาการท่องเที่ยว บูรณาการ อุตสาหกรรมแห่งอนาคต บูรณาการเศรษฐกิจฐานราก) มาตรการอื่น ๆ มาตรการทางการเงิน / สินเชื่อ/ค้ำประกัน ซึ่งเรื่องนี้จะสำเร็จได้ สสว. จะต้องเป็นหน่วยงานเจ้าภาพและกำหนดแนวทาง เป้าหมาย รวมไปถึงตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้ชัดเจน สอดคล้องกับแผนในระดับต่าง ๆ และแนวทางการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

“สถานการณ์ SME และการบูรณาการการขับเคลื่อนมาตรการที่ส่งผลกระทบสูง”

ดร.วิมลกานต์ โกสุมาศ รองผู้อำนวยการ สสว.

สสว. | ประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ประจำปี พ.ศ. 2566

“สถานการณ์ SME และการบูรณาการการขับเคลื่อนมาตรการที่ส่งผลกระทบสูง”

วิมลกานต์ โกสุมาศ
รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. โครงสร้างสถานการณ์ของ SME 2563

- วิสาหกิจของประเทศไทย ร้อยละ 99.54 เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีจำนวน 3,134,442 ราย การจ้างงานจำนวน 12,714,916 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (GDP MSME) ร้อยละ 34.2 มีมูลค่า 5.38 ล้านล้านบาท
- เมื่อพิจารณาความสำคัญของ SME ต่อระบบเศรษฐกิจ ปรากฏว่า SME GDP ตามนิยามเดิมมีมูลค่าร้อยละ 43 แต่เมื่อปรับมาใช้นิยามใหม่ โดยใช้รายได้มาเป็นเกณฑ์กำหนดขนาด ทำให้วิสาหกิจขนาดเล็กและวิสาหกิจขนาดกลางตามนิยามเดิมบางส่วนปรับขนาดขึ้นเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่ จึงทำให้ GDP SME คิดเป็นร้อยละ 34 ซึ่งจะสะท้อนสถานะที่แท้จริง โดยรายได้ของ SME เป็นเพียงร้อยละ 12 ของรายได้นิติบุคคลทั่วประเทศ ในขณะที่ SME มีจำนวนมากถึงร้อยละ 98 ของกลุ่มธุรกิจนิติบุคคลทั้งหมด
- การส่งออกของ SME (เฉพาะการส่งออกโดยตรง) พบว่า SME ไทยมีกิจกรรมส่งออกค่อนข้างน้อย ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน SME ที่ส่งออกมีเพียง 25,000 ราย (ไม่ถึงร้อยละ 1 ของ SME ทั้งหมด) เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ SME ของไทยมีการส่งออกเพียง ร้อยละ 11 ในขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศเพื่อนบ้านมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกสูงของ SME ค่อนข้างสูง เช่น ประเทศเกาหลี ร้อยละ 52.4 ประเทศอิตาลี ร้อยละ 51.9 เป็นต้น

- การเข้าถึงสินเชื่อของ SME มีสัดส่วนของ loan Portfolio ของทั้งประเทศเพียง ร้อยละ 20 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สถาบันการเงินมีแนวโน้มปล่อยสินเชื่อให้กับวิสาหกิจรายใหญ่มากกว่า SME จึงยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้
- เศรษฐกิจนอกระบบ (Informal Economy) พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนเศรษฐกิจนอกระบบเป็นอันดับ 3 ของโลก คิดเป็นร้อยละ 45.2 ของ GDP ทั้งประเทศ และมีผู้เข้าสู่การประกอบอาชีพอิสระเพิ่มมากขึ้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีมาตรการบริหารจัดการและดูแลผู้ประกอบการอาชีพอิสระรวมทั้งส่งเสริมการเข้าสู่ระบบให้มากขึ้น
- ความสำคัญของ SME ภาคบริการ (Service Sector) โดยมูลค่า GDP ภาคบริการ เมื่อเปรียบเทียบกับ GDP รวมของแต่ละประเทศ พบว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วจะมี Service Sector ที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 – 80 เนื่องจากแรงงานที่อยู่ในภาคบริการจะเป็นแรงงานที่มีทักษะ มีองค์ความรู้ และมีรายได้สูง ในขณะที่ประเทศไทยมี Service Sector อยู่ที่ร้อยละ 55.6 โดยส่วนใหญ่ SME จะกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่กรุงเทพฯ ภูเก็ต เชียงใหม่ และในรายจังหวัดจะมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ดังนั้นภาครัฐควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใหม่อยู่ใน Service Sector เพิ่มมากยิ่งขึ้น
- การส่งเสริม SME ในแต่ละ Sector สามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่ม Sector ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง แต่มีการจ้างงานต่ำ และกลุ่ม Sector ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง แต่มีการจ้างงานสูง เช่น อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น จากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อแรงงานและการจ้างงาน ภาครัฐจึงควรเร่งส่งเสริม Sector ที่รองรับการจ้างงาน แล้วจึงส่งเสริม Sector ใหม่ ๆ ที่เป็น High Impact ตามลำดับ

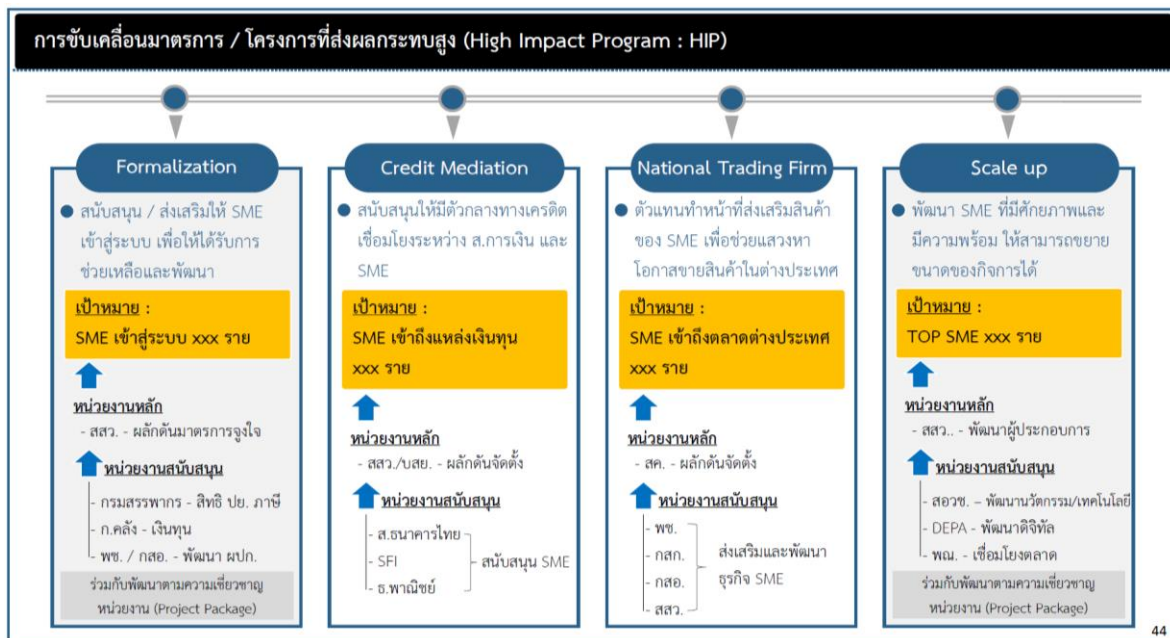
2. ประเด็นสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

- มุ่งเน้น Inclusive Growth / Inclusive Transformation ในการส่งเสริม SME แบบ Portfolio Approach แบ่งผู้ประกอบการตามวงจรธุรกิจ (Life Cycle) และส่งเสริมพัฒนา SME ในแต่ละกลุ่มให้เหมาะสมตรงกับความต้องการ โดยมีมาตรการ/โครงการที่ส่งผลกระทบต่อสูง (High Impact Program : HIP) ซึ่งเป็นโครงการที่ลงทุนต่ำ แต่ได้ผลลัพธ์สูง เช่น โครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่ สสว. ได้ร่วมมือกับกรมบัญชีกลาง และภาคีเครือข่าย ในการช่วยให้ SME เข้าสู่ตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งทำให้การซื้อขายของ SME มีมูลค่ากว่า 5 แสนล้านบาท
- แผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570) และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME สสว. ได้กำหนด High Impact Program จากการศึกษาวิเคราะห์และประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเด็น	High Impact Program
การเข้าถึงแหล่งเงินทุน	- Credit Guarantee/financial literacy/VC - Credit Mediator Center - Databased Lending/Digital Footprint
การพัฒนาผลิตภาพ/ประสิทธิภาพ	- Reskill/Upskill/New Skill/Foreign Talent - BCG Adoption - Scale up/BDS/Digital Service Platform
การเข้าถึงตลาด/การเข้าสู่สากล	- GP/CP/กฎหมายแข่งขันทางการค้า - National E-commerce Platform - National Trading Firm - Market Intelligence Center - GVC
การเข้าสู่ระบบ	- Formalization

3. การขับเคลื่อนมาตรการ/โครงการที่ส่งผลกระทบสูง (High Impact Program : HIP)

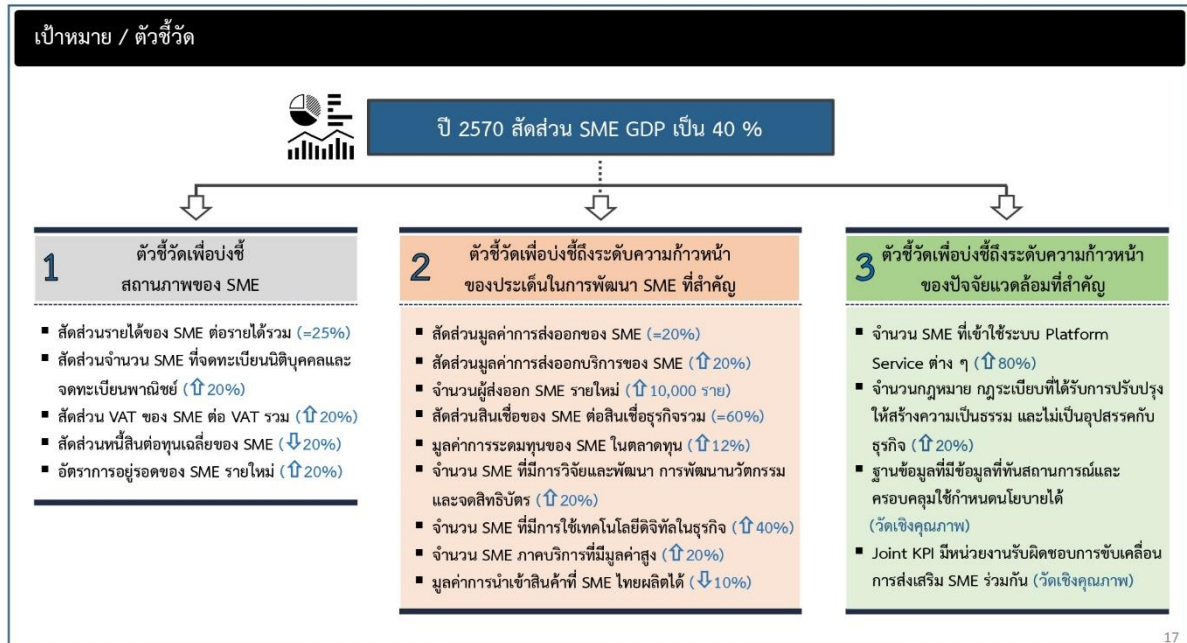
โดยโครงการ High Impact Program ภายใต้แผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 จะต้องขับเคลื่อนด้วยการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Joint KPIs) ในการผลักดันการส่งเสริม SME ให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งตัวอย่างของโครงการ High Impact Program ที่สำคัญ มีรายละเอียดดังนี้

- Formalization สนับสนุน/ส่งเสริมให้ SME เข้าสู่ระบบ เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือ
- Credit Mediation สนับสนุนให้มีตัวกลางทางเครดิตเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการเงินและ SME
- National Trading Firm ตัวแทนทำหน้าที่ส่งเสริมสินค้าของ SME เพื่อช่วยหาโอกาสขายสินค้าให้ในต่างประเทศ

- Scale up พัฒนา SME ที่มีศักยภาพและมีความพร้อม ให้สามารถขยายขนาดของกิจการได้ โดย คาดว่าภายในระยะ 5 ปี จะสามารถพัฒนา SME ได้ประมาณ 500 ราย

4. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

“การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปี พ.ศ. 2566”

น.ส.ลลนา เถกิงรัมย์ ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME

สสว. | **ประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี พ.ศ. 2566**

ลลนา เถกิงรัมย์
ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SMEs
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

“การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประจำปี พ.ศ. 2566”

1. แนวคิดของการจัดทำแผน คือ “Moving towards the next normal” ประกอบด้วย
 - Revitalization เร่งฟื้นฟู SME ที่ประสบปัญหาจากสถานการณ์โควิดหรือจากภาระหนี้สินที่มีอยู่เดิม
 - Inclusion มุ่งการช่วยเหลือทุกกลุ่ม SME ทุกรายได้ สามารถเติบโตได้ (Segmentation)
 - Scale up ขยับขนาดการเติบโตของธุรกิจ
 - Competitiveness ยกกระดับกลุ่มศักยภาพสู่สากล
 - Formalization เน้นช่วย SME ในระบบ และจูงใจส่งเสริมให้ SME เข้าสู่ระบบ
2. แนวคิดแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยมีภาพรวมของแผนการส่งเสริม SME พ.ศ. 2566 - 2570 ประกอบด้วย 3 ประเด็นดังนี้

ประเด็นการส่งเสริม	แผนงาน
ประเด็นการส่งเสริมที่ 1 การสร้างการเติบโตที่ ครอบคลุม	1 การพัฒนาธุรกิจในระยะเริ่มต้นให้เริ่มธุรกิจได้อย่างมั่นคง <ul style="list-style-type: none">- จัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอน- สร้างโอกาสให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา- จัดให้มีศูนย์ข้อมูลด้านการเริ่มต้นธุรกิจ- ยกกระดับศูนย์บ่มเพาะ/พัฒนาไปสู่การบ่มเพาะธุรกิจแบบเสมือนจริง- สร้างโอกาสให้ผู้ที่สนใจเริ่มต้นธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจในระยะเริ่มต้น- จัดให้มีแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการใหม่

2 ยกระดับธุรกิจที่มุ่งเติบโตให้มีศักยภาพในการแข่งขัน

- ยกระดับการบริหารจัดการธุรกิจแบบมืออาชีพ
- ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย
- ยกระดับผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ
- เสริมสร้างความรู้ทางการเงิน
- สร้างและพัฒนาการรวมกลุ่ม เครือข่ายคลัสเตอร์ให้เข้มแข็ง

3 ยกระดับธุรกิจสู่การแข่งขันระดับโลก

- พัฒนา SME ในกลุ่มเติบโตสูง (HGFs) อย่างรอบด้าน
- สนับสนุนให้ SME ประยุกต์ใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG

4 พัฒนาธุรกิจที่ประสบปัญหาให้ฟื้นตัว

- สนับสนุนให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากที่เลี้ยง/ที่ปรึกษาทางการเงิน
- จัดให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับการฟื้นฟูธุรกิจ

5 ช่วยเหลือธุรกิจยังชีพให้สามารถอยู่รอด

- เร่งสร้างความรู้พื้นฐานทางการเงิน (Financial Literacy)
- สนับสนุนการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ
- เสริมสร้างทักษะอาชีพรวมทั้งพัฒนาสินค้าและบริการ
- ผลักดันให้มีแหล่งเงินทุนสำหรับธุรกิจรายย่อย (Micro Finance)

6 สนับสนุนผู้ประกอบการสูงอายุในการดำเนินธุรกิจ

- เตรียมความพร้อมให้กลุ่มคนทำงานประจำที่ต้องการดำเนินธุรกิจภายหลังเกษียณอายุ
- จัดให้มีหลักสูตรด้านการพัฒนาธุรกิจ/ผลิตภัณฑ์เป็นการเฉพาะ
- สนับสนุนให้คนรุ่นใหม่เป็นที่ปรึกษาให้ผู้ประกอบการสูงอายุ
- สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสูงอายุมีเงินทุนที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจด้วยต้นทุนทางการเงินที่ต่ำ
- จัดให้มีช่องทางในการติดต่อและประสานงานกับกลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่มากด้วยประสบการณ์

7 ส่งเสริมเกษตรกรสู่การเป็นธุรกิจแบบมืออาชีพ

- เสริมสร้างแนวคิดในการเป็นผู้ประกอบการควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้
- พัฒนาศูนย์ข้อมูลกลางด้านการพัฒนาธุรกิจเกษตร
- สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตผลทางการเกษตรและการพัฒนามาตรฐาน
- ส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

ประเด็นการส่งเสริม	แผนงาน
<p>ประเด็นการส่งเสริมที่ 2 สร้างการเติบโตแบบมุ่งเป้า</p>	<p>8 สร้างส่วนแบ่งตลาดในประเทศให้เพิ่มขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้ SME เข้าสู่ตลาดการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ - เชื่อมโยง SME และผู้ประกอบการสตรีเข้าสู่ตลาดภาคธุรกิจขนาดใหญ่ - ส่งเสริมให้มีแพลตฟอร์มกลางในการขายสินค้า SME (National E-commerce Platform) - พัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้าช่องทางออนไลน์ให้ SME - สร้างการยอมรับในตราสินค้าของ SME ให้กับผู้บริโภคภายในประเทศ <p>9 ส่งเสริมการเข้าสู่สากล</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีข้อมูลสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ - สร้างและพัฒนาผู้ส่งออกรายใหม่ - สนับสนุนกิจกรรมการขยายตลาดไปยังต่างประเทศสำหรับ SME - แสวงหาความเชื่อมโยงระหว่าง SME ไปสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจระดับภูมิภาคและระดับโลก - พัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด - ส่งเสริม SME ให้มีความสามารถในการส่งออกสินค้าและบริการที่มีมูลค่าสูง - สนับสนุนให้มีตัวแทนทำหน้าที่ส่งเสริมสินค้า SME ในต่างประเทศ - ส่งเสริมให้ SME สามารถใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ
<p>ประเด็นการส่งเสริมที่ 3 การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้ สนับสนุนการเติบโตของธุรกิจ</p>	<p>10 สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขยายบทบาทค้ำประกันสินเชื่อ - ส่งเสริมให้ SME ใช้ระบบการเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดหลักฐานบนระบบดิจิทัล (Digital Footprint) - สนับสนุนให้ SME เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสินเชื่อระยะสั้นสำหรับใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) ในการดำเนินธุรกิจ - พัฒนาระบบประเมินสินทรัพย์ที่ไม่ใช่หลักทรัพย์ค้ำประกันแบบดั้งเดิม - ผลักดันให้มีตัวกลางทางเครดิต (Credit Mediator) ช่วยเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการเงินและผู้ประกอบการ SME <p>11 สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและงานวิจัยให้แก่ SME - จัดให้มีที่ปรึกษาให้คำแนะนำการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี - พัฒนาให้มีศูนย์กลางข้อมูลงานวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ห้องปฏิบัติการ - สนับสนุนเงินทุนและให้สิทธิประโยชน์ SME ในการพัฒนานวัตกรรม - สนับสนุนการจดทรัพย์สินทางปัญญาให้กับ SME ที่มีการคิดค้นผลงานนวัตกรรมต่าง ๆ

12 สร้างความพร้อมของบุคลากรและแรงงาน

- จัดให้มีสิทธิประโยชน์จูงใจให้ SME พัฒนาศักยภาพของบุคลากรและแรงงานของธุรกิจตนเอง
- พัฒนาผลิตภาพบุคลากรและแรงงานของ SME
- เตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน
- พัฒนาแพลตฟอร์มการจ้างงานสำหรับ SME

13 มีศูนย์กลางในการให้ข้อมูล องค์กรความรู้ และบริการ

- พัฒนาเว็บไซต์กลางในการให้ข้อมูลแก่ SME (SME Web Portal)
- จัดให้มีแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (SME Learning Platform)
- สนับสนุนให้มีระบบที่ปรึกษา/ผู้ให้บริการทางธุรกิจ/ผู้เชี่ยวชาญที่ครบวงจร
- พัฒนาเครื่องมือในการประเมินศักยภาพของ SME (Assessment/Scoring)
- พัฒนาระบบข้อมูลด้านการตลาดเชิงลึก (Market intelligence) สำหรับ SME
- ยกระดับศูนย์บริการ SME (SME One-stop Service Center)

14 ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ

- ทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ SME
- ผลักดันให้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) อย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาสิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบ (Formalization)

15 พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย

- ขยายระดับการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ
- พัฒนาข้อมูล SME ผู้รับบริการความช่วยเหลือ
- สนับสนุนให้มีระบบเตือนภัย SME (SME Early Warning system)
- พัฒนาระบบการใช้หนึ่งรหัส หนึ่งผู้ประกอบการ (SME OND ID)

“การจัดทำข้อเสนอโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566”
นายวิณะวัฒน์ โอภาสวัฒนา (รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SME)

สสว. | ประชุมการจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประจำปี พ.ศ. 2566

“การจัดทำข้อเสนอโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566”

วิณะวัฒน์ โอภาสวัฒนา
รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนส่งเสริม SMEs
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. แนวทางในการจัดทำข้อเสนอโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ประกอบไปด้วย
หลักเกณฑ์ในการพิจารณาข้อเสนอโครงการ 6 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. ความสอดคล้องกับแผนในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 13 แผนการส่งเสริม SME และแผนปฏิบัติการส่งเสริม SME
2. ตรงกับบทบาทหน้าที่ ภารกิจหลัก และความเชี่ยวชาญของหน่วยงานในการส่งเสริม SME
3. ข้อเสนอโครงการมีความชัดเจน อาทิ หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้
4. สามารถสร้างผลกระทบสูง ส่งผลต่อการพัฒนา SME ได้ในวงกว้าง ส่งผลให้เกิดมูลค่าเศรษฐกิจสูง
5. สอดคล้องต่อตัวชี้วัด/แนวทาง มุ่งเน้นการช่วยเหลือและส่งเสริม SME โดยตรง
6. โครงการที่เน้นคุณภาพ มีรูปแบบกิจกรรมและการพัฒนาเชิงลึก

2. การเสนอโครงการภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ SME ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีวิธีการดังนี้

- จัดทำในรูปแบบ Word โดยมีรายละเอียดเนื้อหาตามหัวข้อที่กำหนดไว้ในแบบฟอร์ม
- รายละเอียดโครงการ ต้องมีความกระชับและแสดงให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินงาน/วิธีการอย่างชัดเจน
- ระบุกลุ่มเป้าหมายของโครงการ สาขาธุรกิจเป้าหมาย จำนวน และหน่วยนับ

- พื้นที่โครงการ ต้องระบุการดำเนินงานทั่วประเทศ หรือมุ่งเน้นไปยังพื้นที่ใดเป็นพิเศษ
- การดำเนินงานมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานใดบ้าง และมีรูปแบบหรือวิธีการดำเนินงานร่วมกันอย่างไร
- แสดงให้เห็นถึงตัวชี้วัดในระดับผลผลิตและผลลัพธ์ที่สำคัญ
- สำหรับโครงการ Flagship โปรดระบุไว้แบบฟอร์ม ในเรื่องจุดเด่นของโครงการ

อย่างไรก็ตาม สำหรับการติดตามประเมินผล สสว. ขอความร่วมมือหน่วยงานที่มีการดำเนินงานอยู่ ภายใต้แผนปฏิบัติการส่งเสริม SME ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด เพื่อที่ สสว. และหน่วยงานจะได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแผนและการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SME ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของ SME เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ สสว. นำข้อเสนอเข้าสู่การพิจารณาถ้อยแถลงโครงการผ่านคณะทำงานที่ประกอบด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานงบประมาณ โดย สสว. จะดำเนินการจัดส่งแผนปฏิบัติการฯ ให้กับสำนักงานงบประมาณในวันที่ 14 มกราคม 2565 เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาคำขอของงบประมาณของแต่ละหน่วยงานตามลำดับต่อไป

การเสวนา “การส่งเสริม SME ที่ภาคเอกชนคาดหวัง”
ดำเนินรายการ โดย รศ.ดร.วีระพงศ์ มาลัย ผอ.สสว. และ ดร.อภิรดี ขาวเจียร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สสว.
ร่วมเสวนาโดย ผู้แทนจากภาคเอกชน

1. ความต้องการช่วยเหลือและการพัฒนา SME จากภาครัฐ

นางสาวไพลดา หาญชัยสุขสกุล รองผู้อำนวยการใหญ่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กล่าวถึงความต้องการของภาคเอกชนที่ต้องการให้ภาครัฐให้ความสำคัญ แบ่งได้เป็น 3 ประเด็นดังนี้

- **ด้านการเงิน** ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้มีโครงการมาตรการทางการเงินต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ แต่จะพบว่า ผู้ประกอบ SME ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนดังกล่าวได้ เนื่องจากมีเงื่อนไขข้อจำกัด อาทิ เครดิตของ SME จึงควรมีแหล่งเงินทุนที่หลากหลายและเหมาะสมกับ SME ในแต่ละกลุ่ม โดยพิจารณาสินเชื่อให้สอดคล้องกับขนาดและลักษณะของธุรกิจ รวมทั้งการปล่อยสินเชื่อควรพิจารณาจากหลายมิติ ไม่ใช่พิจารณาจากเครดิตทางการเงินเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเป็นปลดล็อกการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับ SME
- **นวัตกรรมเทคโนโลยี** ผู้ประกอบการ SME ไม่กล้าลงทุนในเรื่องของการวิจัยและพัฒนา (R&D) แม้ว่าภาครัฐจะมีการสนับสนุน แต่พบว่า การ Matching ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ค่อนข้างน้อย เนื่องจากมีเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) การเข้าถึงงานวิจัย และการจับคู่ทำงานวิจัยไปใช้กับธุรกิจ ภาครัฐควรมีแนวทางในการสร้าง

กลไกให้ SME สามารถเข้าถึงการลงทุนและการวิจัยได้ง่ายมากขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ SME ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงการสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) กฎหมายที่เอื้อ SME เกิดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งปัจจุบันสภาอุตสาหกรรมได้ จัดตั้งกองทุนนวัตกรรมเพื่อ SME โดยได้รับการสนับสนุนจาก กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และภาคเอกชน เพื่อเป็นช่องทางให้ SME สามารถเข้าถึง แหล่งเงินทุนด้านวิจัยและนวัตกรรมได้เพิ่มมากขึ้น

- **ตลาด** ภาครัฐควรให้ความสำคัญด้านการตลาด นอกจากการเพิ่มช่องทางการตลาด ควร ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจด้านการตลาด อาทิ การทำตลาดออนไลน์ การเข้าใจ กลุ่มเป้าหมาย เทรนด์ต่าง ๆ เป็นต้น

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา รองประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กล่าวถึง 2 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

- **การปรับเปลี่ยน Ecosystem** ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ด้วยการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ อาทิ
 - **การเงิน** ควรส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่หลากหลายรูปแบบ เช่น Crowdfunding, Venture Capital เพื่อให้ SME ที่มีความพร้อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในรูปแบบใหม่ ๆ
 - **กฎหมาย** ควรปรับปรุงกฎหมายให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ เช่น การทบทวน ปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบ รวมถึงสิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคให้แก่ SME
- **องค์ความรู้** ควรมีการพัฒนา Reskill upskill ทั้งผู้ประกอบการ SME และหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะเรื่องดิจิทัล ควรผลักดัน National Single Window (NSW) ในการเชื่อมโยงข้อมูล หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ และผู้ประกอบการ ในการขอเอกสาร ใบรับรอง ใบอนุญาตต่าง ให้มีความสะดวกรวดเร็วมมากขึ้นเป็น One Stop Service ซึ่งจะเป็นการลดกระบวนการ ขั้นตอนการให้บริการ ระยะเวลา และความซับซ้อนของกระบวนการต่าง ๆ ในขณะเดียวกัน SME ต้องทำความเข้าใจและปรับตัวเข้าสู่ระบบดิจิทัลให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถลดต้นทุนในการทำธุรกรรมกับหน่วยงานภาครัฐ
 - **แรงงาน** ควรพัฒนาทักษะให้ตรงกับความต้องการของตลาดให้มากขึ้นและส่งเสริมการ ประยุกต์ใช้ Robotics & Automation พัฒนาทักษะความชำนาญ ให้มีคุณภาพสูง และ ส่งเสริมแรงงานเข้าสู่ระบบดิจิทัล
 - **การตลาด** เพิ่มทักษะองค์ความรู้ด้านการตลาดให้กับ SME โดยเฉพาะเรื่อง E-commerce

นายวิชิต นันทวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำนโยบาย สภาเกษตรกรแห่งชาติ กล่าวถึงการพัฒนา ด้านการเกษตร ดังนี้

- ส่งเสริมผู้ประกอบการเกษตร และช่วยเหลือในการพัฒนาวิจัยพืชเศรษฐกิจใหม่ รวมถึงส่งเสริมการเพิ่มการผลิตและรูปแบบวิธีการใหม่ ๆ ให้สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- แหล่งเงินทุนในการช่วยเหลือเกษตรกร เพื่อให้สามารถก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการและมี Ecosystem เพื่อรองรับการส่งเสริมให้กับผู้ประกอบการเกษตร เนื่องจากผู้ประกอบการเกษตรมีลักษณะเฉพาะ และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ ๆ

นายสุทธิพงษ์ ฝื่อนพิภพ รองประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กล่าวถึงความต้องการของภาคเอกชน ดังนี้

- ส่งเสริมพัฒนาทักษะแรงงาน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid-19 ทำให้แรงงานต่างประเทศทยอยย้ายกลับประเทศตนเอง แรงงานท้องถิ่นย้ายกลับภูมิลำเนาหรือมีการเปลี่ยนอาชีพ รวมถึงการขาดแคลนทักษะที่เหมาะสมในการทำงาน การพัฒนา Reskill Upskill ให้แก่แรงงาน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริม เพื่อให้แรงงานมีทักษะและความพร้อมหากสถานการณ์กลับมาสู่ภาวะปกติ ตลอดจนส่งเสริมการจัดตั้งธนาคารแรงงานภาคท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบรายละเอียดข้อมูลจริงของแรงงาน 13 สาขาวิชาชีพในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และสามารถออกมาตรการช่วยเหลือได้ตรงจุดมากขึ้น รวมถึงผู้ประกอบการที่ต้องการแรงงานสามารถเข้ามาเลือกจ้างแรงงานที่มีทักษะตรงกับความต้องการได้ ซึ่งจะเป็นการรักษาการจ้างงานและพัฒนาแรงงานท่องเที่ยวไว้โอกาสหลังวิกฤต
- ผู้ประกอบการ SME ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน ภาครัฐควรช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง 13 สาขาวิชาชีพ ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ครอบคลุมทั้ง Supply Chain ซึ่งปัจจุบันสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการขอจัดตั้งกองทุน ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากผู้ประกอบการบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือมาตรการเยียวยาช่วยเหลือของภาครัฐ โดยเฉพาะ Travel agency ซึ่งเป็นตัวกลางในการกระจายรายได้ที่สำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ให้ความสำคัญในการสื่อสารระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพ เป็นการสื่อสาร Two-way conversation โดยสร้างความเข้าใจและการรับรู้ให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจได้ง่าย และช่วยเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต เช่น BCG Model
- การกีดกันทางการค้าของผู้ประกอบการท่องเที่ยวรายย่อย โดยเฉพาะกลุ่มโรงแรมที่พักและรถโดยสารส่วนบุคคล เนื่องจากการขอเครื่องหมาย SHA Plus มีกระบวนการขั้นตอนซับซ้อนล่าช้า ผู้ประกอบการรายย่อยไม่สามารถเข้าถึงได้ และทำให้เกิดเสียโอกาสในการสร้างรายได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจ

ดร.อุดมธิปก ไพรเกษตร กรรมการและเลขาธิการสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย กล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ควรมุ่งเน้น ดังนี้

- โอกาสการเข้าถึงตลาดของ SME ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SME ให้มีความรู้ด้านการตลาด และเพิ่มช่องทางขายและการตลาดให้กับผู้ประกอบการ SME ให้สามารถจำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น และสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งควรมีกลไกในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยสู่การขายสินค้าไปต่างประเทศ ผ่านช่องทาง e-commerce Platform ต่าง ๆ
- การเข้าถึงข้อมูล (Data) สืบเนื่องจากผู้ประกอบการ SME ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูล ภาครัฐ ควรมีศูนย์รวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง SME อย่างครบวงจร เพื่อช่วยแก้ปัญหาการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล อาทิ ข้อมูลทางการตลาด ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ SME
- กฎหมาย ควรมีการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ SME และจัดลำดับความสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อเอื้อในการประกอบธุรกิจแก่ SME เช่น แก้ไขกฎหมายให้ธุรกิจสามารถจดทะเบียนนิติบุคคลคนเดียว เป็นต้น

2. สาขาธุรกิจที่คิดว่าควรเร่งพัฒนา และกลไกในการช่วยสนับสนุนให้การส่งเสริม SME เกิดผลสัมฤทธิ์

นางสาวไยดา หาญชัยสุขสกุล รองผู้อำนวยการใหญ่สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่าควรมุ่งเป้าในการพัฒนาส่งเสริม SME สาขาธุรกิจที่สำคัญ ได้แก่

1. สาขาธุรกิจสุขภาพและการแพทย์ ซึ่งขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
2. สาขาธุรกิจโลจิสติกส์ โดยให้ความสำคัญ Ecosystem โครงสร้างพื้นฐานในการรองรับการขยายตัวและเอื้อต่อการประกอบธุรกิจ รวมทั้งควรมีหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้มีความชัดเจน
3. ส่งเสริมสาขาธุรกิจบริการ (Service Sector) เพื่อให้บริการและช่วยเหลือแก่ SME โดยเฉพาะเรื่อง Digital Transformation ในการผลักดันและส่งเสริมให้เกิด Startup ในการสร้าง Software เพื่อช่วยเหลือ SME ในการ Transformation

กลไกในการส่งเสริม SME ควรมี Joint KPI ในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานในการขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมี สสว. เป็นหน่วยงานหลักในการเชื่อมโยง และปิด GAP ที่หน่วยงานฟังก์ชันไม่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งจะเป็นการตอบโจทย์ในการพัฒนา SME

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา รองประธานกรรมการหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ให้ความเห็นว่า สิ่งสำคัญในการส่งเสริม SME คือ Mindset ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการ โดยมีสาขาธุรกิจที่ควรส่งเสริม ได้แก่

1. สาขาธุรกิจอาหารแปรรูป เนื่องจากมีโอกาสเติบโต โดยเฉพาะอาหารแปรรูปที่เกี่ยวข้องกับขอสปูรกรต่าง ๆ
2. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย ทั้งสินค้า/บริการต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงวัย และรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคต เช่น คอมมูนิตี้อสำหรับผู้สูงอายุ บริการด้านสุขภาพ เป็นต้น
3. ธุรกิจการค้าออนไลน์ ส่งเสริมสร้างทักษะและความรู้ ด้าน e-Commerce อย่างรอบด้าน

ดร.อุดมธิปก ไพรเกษตร กรรมการและเลขาธิการสมาพันธ์เอสเอ็มอีไทย ให้ความเห็นว่า กลไกในการส่งเสริม SME ที่สำคัญ คือ Joint KPI ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำแผนไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ และจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ